CHARTA

DOBRÉHO SOUSEDSTVÍ

Kamenice — obec lidí, koní a vzájemného respektu

Dobrovolný kodex sdíleného veřejného prostoru

Návrh dokumentu pro veřejnou diskuzi

Verze 1.0 | 2026

Obsah

1. Úvod 3
2. Francouzská inspirace: princip sdíleného prostoru 5
3. Co se v Kamenici dnes děje: konflikty a jejich příčiny 7
4. Dobrovolný kodex jezdců 10
5. Dobrovolný kodex řidičů 12
6. Doporučení pro obec 14
7. Deset principů dobrého sousedství 16
8. Vize: Kamenice jako příklad 17

Příloha: 10 pravidel dobrého sousedství — leták 19

1. Úvod

> *Kamenice je obec, ve které se vedle sebe vyvíjejí dvě podoby venkovského života: tradiční jezdecká kultura a moderní příměstské bydlení. To není problém. To je hodnota.*

Proč tato charta vzniká

Kamenice je dnes místem, kde se setkávají dva světy. Na jedné straně nově etablovaná jezdecká tradice, opřená o několik jezdeckých areálů a desítky rodin, pro které jsou koně nedílnou součástí každodenního života. Na druhé straně rychle rostoucí příměstská obec s vysokým podílem nových obyvatel, kteří do Kamenice přicházejí kvůli klidu, blízkosti přírody a kvalitě života pro své děti.

Toto setkání není přirozeně konfliktní. Naopak — právě v něm spočívá jedinečnost Kamenice. Je však třeba se dohodnout na tom, jak veřejný prostor sdílíme. Protože veřejný prostor nepatří ani jedné skupině. Je společný. A sdílíme ho všichni.

Tato charta není zákonem ani obecní vyhláškou. Není to seznam zákazů. Není to návod, koho má obec regulovat a koho ne. Je to dobrovolný kodex vzájemného respektu — pozvání k tomu, abychom si jako sousedé řekli, jak spolu chceme žít a jak chceme řešit situace, které dříve nebyly tak běžné.

Co tato charta není

- Žádné z doporučení v tomto dokumentu nemá donucovací charakter.
- Není to přehled viníků.
- Není to politický dokument., protože vznikl jako návrh pro veřejnou diskuzi, jeho cílem je dohoda, ne ideologie.
- Není to dokument proti jezdcům ani proti řidičům.

Co tato charta je

- Pozvání k veřejné diskuzi o tom, jak chceme v Kamenici žít vedle sebe.
- Dobrovolný kodex chování — pro jezdce, řidiče, chodce, cyklisty, rodiče i sousedy.
- Návrh sady opatření, která může obec přijmout, aby každodenní život zjednodušila.
- První krok ke společné kultuře sdíleného veřejného prostoru — kultuře, která může z Kamenice udělat příklad pro další obce v podobné situaci.

Charta nemá smysl, pokud ji obyvatelé nepřijmou za svou. Není to dokument shora — je to návrh, který se rodí v dialogu a má smysl jen tehdy, pokud se s ním ztotožní stáje, řidiči, rodiče i ti, kteří jdou ráno se psem do lesa na procházku.

2. Francouzská inspirace: princip sdíleného prostoru

Charte de bonne cohabitation

Ve Francii existuje od počátku 21. století stále rozšířenější praxe takzvaných „chart dobrého soužití" (charte de bonne cohabitation). Tyto dokumenty vznikají v menších a středních obcích, kde se historický venkovský charakter potkává s tlakem nového rezidenčního růstu a turistického ruchu.

Charty nemají právní závaznost. Nejsou součástí obecních vyhlášek ani nejsou vymahatelné soudně. Přesto se ukázaly jako mimořádně účinné. Důvod je prostý. Jsou totiž výsledkem dialogu mezi všemi dotčenými skupinami, nejsou autoritativně uloženy a fungují na principu společné identity.

> *L'espace public n'appartient à personne en particulier. Il appartient à tout le monde — et chacun y a sa responsabilité. // Veřejný prostor nepatří nikomu zvlášť. Patří všem — a každý za něj nese odpovědnost.*

Tři principy, na kterých francouzské charty stojí

Veřejný prostor sdílíme

Žádná skupina — ani ta nejstarší, ani ta nejnovější, ani ta nejhlasitější — nemá výhradní právo na to, jak má veřejný prostor vypadat a fungovat. Sdílíme ho v čase, v místě a v účelu. Co nás odlišuje, není to, kdo zde byl dřív, ale jak ochotně se přizpůsobíme tomu, že jsme tu spolu.

Nehledáme viníky

Když dojde ke konfliktu, francouzské charty zásadně odmítají hledat „toho, kdo za to může". Místo toho hledají, jak situaci řešit příště. Cílem není zvítězit nad sousedem, ale neztratit ho jako souseda.

Hledáme řešení

Konkrétní, lokální, často improvizovaná řešení — vytipované místo pro přechod, časový rozvrh, kontaktní osoba, sezónní výjimka — bývají účinnější než abstraktní pravidlo platné plošně pro všechny situace. Charta nepředepisuje řešení. Vytváří rámec, ve kterém se řešení mohou hledat.

Francouzský přístup spočívá v důvěře, že lidé v jedné obci mají společný zájem na tom, aby se v ní žilo dobře. To je důvěra, kterou nemusíme vždy ospravedlňovat — stačí ji prokázat tím, že začneme jednat jako sousedé, ne jako protivníci.

Proč to může fungovat v Kamenici

Kamenice má všechny předpoklady k tomu, aby podobný přístup uplatnila. Je dostatečně malá na to, aby se lidé znali. Je dostatečně velká na to, aby měla profesionální obecní administrativu. Má jezdeckou tradici, ke které se její obyvatelé hlásí, i nově příchozí, kteří chtějí svou novou obec poznat. A — a to je možná nejdůležitější — má veřejný prostor, ve kterém každý den vznikají situace, které volají po dohodě, ne po nařízení.

3. Co se v Kamenici dnes děje

Tato kapitola popisuje situace, které v Kamenici v posledních letech často vznikají. Cílem není přiřknout někomu odpovědnost. Cílem je popsat, co dnes obě strany zažívají — protože dokud si neumíme situaci přečíst očima toho druhého, nemůžeme ji společně řešit.

Co se v Kamenici za poslední dekádu změnilo

- Počet obyvatel obce vzrostl o stovky lidí. Nové rezidenční lokality vznikly i v dříve klidných osadách.
- Automobilová doprava se v obci zahustila. Ranní a odpolední špička dnes přináší kolony, které dříve nebyly.
- Vzniklo více rodin s malými dětmi, které potřebují bezpečné cesty do škol a školek. Bezpečnost dětí se tak stala tématem č. 1.
- Současně zůstávají v provozu jezdecké areály a dál se rozvíjí. Pohyb koní v okolí osad je každodenní realita, ne výjimka.

Kamenice se změnila postupně, a pro každého z nás v jiném tempu. Někteří si změnu uvědomili před pěti lety. Jiní teprve teď. Většina situací, které vnímáme jako problém, je důsledkem toho, že jsme se nestihli společně dohodnout, jak se s touto změnou vyrovnat.

Typické situace, které vznikají

Následující tabulka popisuje šest nejčastějších situací, které v Kamenici v posledních letech vedou k napětí. U každé je uveden pohled obou stran — protože jednostranný popis problému nikdy nevede k jeho řešení.

Situace	Pohled jezdce	Pohled řidiče
Převádění koní přes silnici v ranní špičce	Trénink koní vyžaduje konkrétní časy. Přesun je nutný a je třeba pro něj využít hodiny s nejlepšími podmínkami.	Zdržení v koloně, stres z opožděného odjezdu, obavy o bezpečnost dětí ve voze.
Pohyb koní po krajnici nebo chodníku	Krajnice je často jediná bezpečná cesta mezi výběhem a stezkou. Chodník je pevnější a méně nebezpečný než blátivá krajnice.	Nepřehlednost, obavy z reakce koně, nutnost objíždění, znečištění chodníku.
Koňský trus na komunikaci	Trus je biologicky neškodný, rozkládá se rychle, je součástí přirozeného života zvířete.	Estetický a hygienický problém, znečištěná kola, klouzavost, nepříjemnost pro chodce a děti.
Rychlá jízda kolem skupin koní	Náhlý hluk, vítr nebo zvuk klaksonu může vyplašit koně a způsobit nehodu nebo zranění.	Pocit, že se koně pohybují příliš pomalu a brzdí dopravu. Nedostatek informací, jak se chovat.
Chybějící vzájemná komunikace	Pocit, že obec ignoruje historickou roli koní a jezdectví v Kamenici.	Pocit, že nejsou vyslyšeny obavy nových obyvatel a rodičů s dětmi.

Co tyto situace spojuje

V těchto pěti situacích je možné nalézt tři společné rysy:

1. Nikdo z nás nedělá nic „špatně”. Jezdec, který převádí koně v osm ráno, jen plní svou povinnost vůči zvířeti. Řidič, který stojí v koloně, jen jede do práce. Obyvatel, který si stěžuje na trus na chodníku, chce pouze čistou ulici. Každý zájem je zcela legitimní.
2. Konflikty vznikají tam, kde se zájmy nepotkají v čase a místě. Stejný úsek silnice v 7:30 znamená pro jezdce klidnou trasu, pro rodiče s autem stresující kolonu. Stejný chodník v 10:00 znamená pro chodce čistou cestu, ale ve 14:00 znečištěnou.
3. Chybí společný jazyk a sdílené pravidlo, jak se v takové situaci chovat. Ne pravidlo právní — ale lidské. Jak pozdravit. Jak ustoupit. Jak požádat o trpělivost. Jak poděkovat.

Pokud nebudeme hledat společný jazyk, budeme hledat nepřítele. A nepřítele lze hledat dlouho — vedle nás, na sociálních sítích, v rozhovorech u kávy. Tato charta je pozvání k tomu, abychom místo hledání nepřítele začali budovat jazyk.

4. Dobrovolný kodex jezdců

Tento kodex není seznamem povinností. Je to návrh praxe, která — pokud ji jezdecká komunita Kamenice přijme za svou — udělá pro pověst jezdectví a pro klid mezi sousedy víc než cokoli jiného. Jezdci jsou v Kamenici nejvíc viditelná část tradičního venkova. Jejich chování v ulicích a na cestách je každodenní reprezentací jezdectví jako celku.

> *Jezdec, který pozdraví řidiče vlídným kývnutím a poděkuje za pomalou jízdu, dělá pro respekt ke koním víc než deset dopisů radnici.*

Osm doporučení pro každodenní praxi

1	Pokud to dovolí provoz stáje, neorganizovat převádění větších skupin koní v největší ranní špičce (7:00–8:30) a v odpolední špičce u škol (14:30–16:00).
2	Využívat předem vytipovaná místa pro přechod silnice — společně s obcí a stájemi určit nejbezpečnější body.
3	Používat reflexní prvky na sobě i na koni za snížené viditelnosti, mlhy nebo soumraku.
4	Dávat řidičům jasné, vstřícné signály — pozdrav, mávnutí, poděkování. Krátká interakce funguje lépe než mlčení.
5	Minimalizovat využívání chodníků a využívat je pouze tam, kde je to skutečně bezpečnější než krajnice. Chodník přednostně patří chodcům a kočárkům.
6	Pokud dojde ke znečištění veřejného prostoru koňským trusem na chodníku nebo v centru obce, zajistit jeho odstranění — buď okamžitě, nebo dohodou s obcí.
7	Vyhýbat se převádění mladých nebo neklidných koní v rušných úsecích a v rušných časech. Pro tyto koně volit klidnější trasy.
8	Být ambasadory dobrého soužití. Krátké vlídné slovo s řidičem nebo chodcem dělá pro pověst jezdecké komunity víc než cokoli jiného.

Jezdec se přizpůsobuje proudu obce, protože obec se přizpůsobuje jezdci. Vzájemnost není ústupek — je to způsob, jak ze sdíleného prostoru udělat místo, kde jezdectví zůstane plnohodnotnou součástí Kamenice i v dalších desetiletích.

5. Dobrovolný kodex řidičů

Pro většinu řidičů v Kamenici je kůň na silnici neobvyklá zkušenost. Pro mnoho nově přistěhovaných je to dokonce zkušenost úplně nová. Tento kodex shrnuje, co je dobré vědět o pohybu kolem koní — ne proto, abychom se podřídili jezdcům, ale proto, abychom my sami nezpůsobili nehodu, které je možné předejít.

> *Kůň není stroj, koně řídí instinkty. Auto za ním je strojem, za volantem ho máme plně ve svých v rukou. Klíč k bezpečí leží u nás.*

Osm doporučení pro každodenní praxi

1	Při setkání s jezdcem nebo skupinou koní výrazně zpomalit — alespoň na rychlost chůze (5–10 km/h) v jejich bezprostřední blízkosti.
2	Nepoužívat klakson. Krátký zvuk může koně překvapit a způsobit jeho útěk nebo nezvladatelnou reakci.
3	Předjíždět pouze tehdy, je-li možný dostatečný boční odstup — ideálně přejet do protisměru, pokud je to bezpečné a přehledné.
4	Respektovat pokyny osoby, která koně vede — i když to znamená krátké zastavení nebo zpomalení v koloně.
5	Uvědomit si, že kůň je živé zvíře s vlastními reakcemi na podněty. Auto pro koně znamená pohybující se masivní objekt, na který reaguje instinktivně.
6	Vyhnout se prudkému startu, akceleraci nebo brzdění v bezprostřední blízkosti koně.
7	Při průjezdu kolem výběhů nebo stájí počítat s tím, že koně mohou náhle vydat zvuk/odfrknutí/ržání/řehtání a nebo přiběhnout k oplocení.
8	Jste-li zdrženi, netrubte. Krátké přivítání rukou stačí — ulehčuje to situaci jezdci i vám.

Pět minut zdržení v koloně za skupinou koní stojí za životy, které tím chráníme — jezdce, koně, vás samotných. A obec, ve které řidiči neumějí jednat s koňmi, ztrácí část svého charakteru. To, jak jezdíme okolo jezdce, je každodenní vizitkou toho, jaká Kamenice jako celek je.

6. Doporučení pro obec Kamenice

Co může a má udělat obec

Aby charta fungovala, musí mít obec místa, kde se charta projevuje fyzicky (tabule, značení, mapy), a procesy, ve kterých se charta udržuje při životě (kulatý stůl, kontaktní bod, pracovní skupina).

Opatření	Popis
Mapa doporučených tras	Spolu se stájemi vytipovat a označit doporučené trasy pro pohyb koní mezi výběhy a stezkami. Mapu zveřejnit na webu obce, vyvěsit ve stájích a u úřadu.
Bezpečné přechodové body	Vytipovat 3–5 míst pro převádění koní přes hlavní komunikace. Tam, kde to má smysl, doplnit dopravním značením Pozor koně nebo přechodem s omezenou rychlostí.
Informační tabule	V místech častého kontaktu (zastávky autobusu, vstupy do osad, parkoviště u stájí) umístit přehledné tabule vysvětlující základní pravidla soužití.
Pravidelný kulatý stůl	Jednou ročně uspořádat setkání zástupců obce, stájí, jezdců, rodičů a obyvatel rychle rostoucích lokalit a projít téma, co se daří, co se nedaří, co je třeba změnit.
Pracovní skupina	Stálá menší pracovní skupina (3–5 lidí) pro průběžný dialog mezi obcí, stájemi a komunitou. Schází se podle potřeby, řeší konkrétní situace.
Komunikační kampaň	Krátké video, leták a článek v obecním zpravodaji vysvětlující chartu — proč vznikla, jak se chovat, na koho se obrátit při problému.
Zapojení škol	Návštěva ve stájích, beseda s jezdcem, krátká lekce o bezpečném chování v okolí koní. Děti se učí respekt přirozeně a snadno.
Kontaktní bod pro stížnosti	Jedno místo na obecním úřadě, kam mohou lidé nahlásit konflikt či vložit návrh. Místo eskalace na sociálních sítích — věcný dialog.

Časový horizont

4. První tři měsíce: kontaktní bod, informační tabule v 3–5 nejcitlivějších lokalitách, první kulatý stůl.
5. Půl roku: mapa doporučených tras vytvořená společně se stájemi, identifikované přechodové body, první komunikační kampaň.
6. Rok: stálá pracovní skupina, návštěvy škol ve stájích, vyhodnocení prvního roku Charty.
7. Průběžně: monitoring funkčnosti, drobné úpravy podle reality, otevřená komunikace o tom, co se daří a co ne.

Nic z toho nestojí miliony. Většina opatření je o organizaci, ne o stavebních nákladech. Klíčové je nasazení obce a vůle k dialogu — ne velký rozpočet.

7. Deset principů dobrého sousedství

Tato kapitola shrnuje celou Chartu do deseti vět. Nejde o pravidla — jde o postoje. Pokud si je každý z nás vybaví v okamžiku, kdy by jinak vznikl konflikt, nepotřebujeme nic víc dělat.

1	**Sdílíme jednu obec.** Kamenice patří všem, kdo v ní žijí. Ne těm, kdo přišli dřív. Ne těm, kdo přišli později. Patří všem.
2	**Respektujeme čas druhých.** Jezdec má svůj čas, řidič má svůj čas, rodič s dítětem má svůj. Když se naše časy potkají, vyhráváme tím, že si jeden druhému ustoupíme.
3	**Komunikujeme slušně.** Pozdrav, mávnutí, krátké poděkování. Tři gesta, která rozhodují o tom, jak si nás soused zapamatuje.
4	**Myslíme na bezpečnost.** Bezpečnost dětí, jezdců, koní i sebe sama. Není to soutěž, kdo si zaslouží přednost. Je to společný zájem.
5	**Chráníme veřejný prostor.** Chodník, silnice, krajnice, parky. Pokud ho znečistíme, uklidíme. Pokud ho potřebujeme, neničíme ho.
6	**Neřešíme konflikty emocemi.** Když nás něco rozčílí, počítejme do deseti. A potom hledejme řešení, ne viníka.
7	**Pomáháme si.** Jezdec, kterému selže vybavení, je ten samý člověk jako řidič, kterému selže auto. Pomoc neznamená slabost, ale slušnost.
8	**Učíme děti respektu.** Děti se učí dívat na svět tak, jak vidí svět svých rodičů. Charta začíná u nás.
9	**Nepředpokládáme zlou vůli.** Většina lidí v Kamenici nemá v úmyslu někomu škodit. Většina situací, které vygradují v konflikt, jsou nedorozumění, ne útok.
10	**Jsme sousedé.** Bez ohledu na to, kdo má auto, kdo má koně, kdo má psa a kdo má jen rád les. Jsme sousedé. To je první a poslední pravidlo.

8. Vize: Kamenice jako příklad

> *Moderní obec a tradiční jezdectví nemusí stát proti sobě. Mohou být její předností. Mohou být důvodem, proč si Kamenici vybírají noví obyvatelé. A důvodem, proč v ní starousedlíci zůstávají.*

Tato charta vzniká v období, kdy si Česká republika hledá svůj vztah k venkovu. Velká města se rozšiřují směrem k obcím, jejichž identita byla po staletí jiná. Mnoho míst tomuto tlaku podlehne — ztratí svůj charakter, stane se anonymním předměstím, ze kterého se ráno odjíždí někam pryč.

Kamenice má jinou volbu. Má v sobě sílu, díky které může z tlaku růstu udělat obohacení. Má jezdectví, které sem patří. Má lesy, rybníky, deset osad, Štiřín. Má novou energii lidí, kteří sem přicházejí, protože v Kamenici chtějí být. A má nás — sousedy ochotné se domluvit.

Co bychom mohli mít za pět let

- Mapu doporučených tras pro koně, kterou znají všichni řidiči i jezdci v obci.
- Pět vytipovaných přechodových bodů s informačním značením — bezpečných, dohodnutých, respektovaných.
- Roční kulatý stůl, který si občané sami plánují a kterého se účastní stáje, rodiče, řidiči, obecní úřad.
- Generaci dětí, které ve školách viděly koně zblízka, a které vyrostly s respektem ke zvířatům i k sousedům.
- Pověst obce, ve které soužití funguje. A která díky tomu přitahuje další obyvatele, kteří chtějí žít stejným způsobem.

Co bychom mohli ztratit, pokud nic neuděláme

- Veřejné napětí, které postupně rozdělí obec na „nás” a „je”.
- Sociální sítě plné stížností, anonymních útoků a vzájemných obvinění.
- Postupný odchod jezdectví z obce — protože stáje jednoho dne dojdou k závěru, že tlak je vyšší než hodnota, kterou v Kamenici nacházejí.
- Ztrátu části identity, kterou si Kamenice budovala desetiletí.

Tato charta je jen návrh. Její síla začne tehdy, kdy si ji lidé v obci přečtou, doplní, podepíšou a budou se k ní vracet. Žádná radnice nám nemůže předepsat, jak máme jako sousedé žít. Ovlivnit to ale můžeme sami.

Kamenice — obec lidí, koní a vzájemného respektu.

Tato charta je živým dokumentem.

Bude tak dobrá, jak dobří budeme my, kdo ji přijmeme za svou.

Návrh dokumentu pro veřejnou diskuzi | Kamenice 2026
